

katakomby

Sborový dopis vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

Jak slavit a vysluhovat Večeři Páně důstojně a spravedlivě? (2) • Listopadový pohled na říjen (3) • Volba staršovstva (4) • „Salár“ neboli finanční dar na chod sboru (5) • Zápis ze schůze staršovstva dne 9. 10. 2014 (5) • Setkání (7) • Část dopisu Honzy Orta z jeho pobytu na Slovensku (7) • Jeden den v Hanoji (9) • Senioři píší Wikipedii (10) • Autonomie nebo lidská důstojnost? (11) • Recept (12)

● Z přípravy dětských bohoslužeb (foto: Matěj Opočenský) ●

Listopad 2014

Učte se činit dobro. Hledejte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujmějte se pře vdovy.

Iz 1.17

Jak slavit a vysluhovat Večeři Páně důstojně a spravedlivě?

Ve výkladu VP jsme se už zabývali „smyslem“ a velmi stručně i historií. Nyní bych chtěl stručně představit jednu z možností, jak vlastní VP provést. Vzal jsem jako příklad **eucharistickou modlitbu** z nově tvořené Agendy ČCE. Její vzor je už ze **3. st. n. l.**

ÚVODNÍ DIALOG Otevírá VP. Je zde podtrhnuta radost, vděčnost a společenství.

Kazatel: *Pán s vámi.*

Sbor: *I s tebou.*

K: *Vzhůru srdce.*

S: *Máme je u Pána.*

K: *Vzdávejte díky Bohu, našemu Otci.*

S: *Je to důstojně a spravedlivě.*

PREFACE (prex actio – úvodní část) poděkování. Bývá přítomný biblický citát.

Je to důstojně a spravedlivě, Bože náš, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky skrze našeho Pána Ježíše Krista. „Neboť on je cesta, pravda i život.“ (Jan 14,6)

SANCTUS (svatý) Část z proroka Izajáše (Iz 6,3) a část z Mt. ev., kdy zástupy vítají Ježíše v Jeruzalémě (Mt 21, 9). Tato část se nemění.

K: *Proto tě slavíme a se všemi, kdo ti patří na nebi i na zemi, voláme:*

K+S: *„Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy.“ Hosana na výsostech. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosana na výsostech.*

ANAMNÉZE Rozpomínání na Boží konání a příběh jeho lidu. Tato část se nejčastěji mění. Například reaguje/odpovídá na zvěst kázání. Může být i docela dlouhá.

Opravdu jsi svatý, Bože, vše jsi učinil v moudrosti a lásce. Člověka jsi stvořil k svému obrazu a svěřil jsi mu celý svět... Častokrát jsi člověku nabízel smlouvu a kázáním proroků učil očekávat spásu. A tak jsi, Otče, miloval svět, žes k naší spáse poslal svého jediného Syna, ... Chudým zvěstoval spásu, zarmouceným radost. A naplnil Tvou vůli a byl poslušný až k smrti kříže; svou smrtí smrt přemohl a svým vzkříšením obnovil život.

INSTITUTE slova **ustanovení**, nejčastěji z 1Kor 11,23-26. Cituje se ale i z evangelií.

EPIKLÉZE Prosba o Ducha Svatého

A prosíme: Ať tvůj Svatý Duch z nás tvoří církev, která bude v tomto světě znamením smíření, jednoty a pokoje.

COMMUNIO SANCTORUM (společenství svatých) prosba o přijetí do Božího lidu.

Spoj nás s celým Tvým lidem i s těmi, s nimiž jsme u stolu Kristova stávali a kteří jsou nyní v pokoji u tebe. Abychom se všemi, i s celým vesmírem vykoupeným ze hříchu a zmaru, ti skrze Ježíše Krista vzdali čest.

DOXOLOGIE „chvalořečení“ Bohu. Z ř. DOXA – sláva, LOGOS – slovo

Neboť tobě, Otče, spolu s Kristem a v jednotě Ducha svatého patří všechna čest a sláva nyní a vždycky i po všechny věky věků.

K+S: **Amen**

Po společném AMEN přichází samotné přijímání chleba a vína za zpěvu vybrané písně. U nás nejčastěji *Jezu Kriste štědrý kněze (EZ 308).*

Matěj Opočenský

Listopadový pohled na říjen

Je začátek měsíce listopadu, říjnové dny jsou za námi, ale aby úplně nezapadly, rád bych na některé z těch, které jsme mohli prožít ve sboru, vzpomenu.

druhé a naplnilo mě to nadějí na další setkání a vzájemnou spolupráci. Celé, nejen bohoslužebné setkání, mělo jeden zřetelný střed a to v připomínce křtu.

Hned ze začátku měsíce 2. 10. proběhl **Bazár a vernisáž obrazů Jany Turecké**. Velký dík za organizaci – přípravu, provoz, úklid – patří Martině a Kryštofovi. Janě za obrazy a jejímu muži Petrovi za slovo odborné. Za hudbu skupině Jízda na slovnovi. Jsem rád, že ve sboru k těmto akcím byl a stále je prostor.

5. 10. večer proběhla ekumenická bohoslužba. Nečekaná hojná návštěva, očekávané krásné prostředí katolického kostela Sv. Václava a vyplněné (mé) přání po přátelské a duchovní atmosféře a i občerstvení těla a rozhovory u stolu, to vše ukazovalo k opravdové ekumeně a měl jsem z toho radost. Bylo to již po-

Mohli jsme se postavit kolem křtitelnice a popřemýšlet o tom našem vlastním. Podívat se, že na téhle cestě nestojíme sami. Bylo to pro mě posilující a jsem za to rád. Velký dík bratřím římsko-katolíkům za skvělou přípravu.

O týden později se mnoho z vás vypravilo na celo-seniorátní akci do Betlémské kaple. Slavili jsme **600 let od znovuobnovení slavení VP pod obojí**. Zúčastnit jsem se osobně nemohl, ale z doslechu to prý bylo velmi milé a důstojné, veselé i duchovní. Jsem za to rád.

Rád jsem, a spíše než rád vděčný, za třetí říjnový víkend. Sobotní **bibličné soustředění** v malebném Tetíně bylo komorní, ale

zároveň nepostrádalo i různé příjemné nečekanosti. *Nedělní bohoslužby* pak byly *se křtem Mirky*, které ani nechtěná nečekaná „světelná liturgie“ nepoznamenala negativně, naopak jen podtrhla význam světla v našich životech. Můžeme si jen přát, aby nám „to světlo“ svítilo dál.

Ale ani to není z října vše. 24. – 26.10 se u nás ve sboru uskutečnilo *setkání zrakově postižených a jejich přátel*, které sdružuje pražské středisko Diakonie ČCE. Chtěl bych zde opravdu všem poděkovat za skvělou pomoc. S přípravou koláčů, pomazánek, salátů, s mazáním chlebů, vaře-

ni kafe a čaje. Prostě za bezvadné zajištění. Moc díky!

Na závěr přijměte heslo Jednoty bratrské pro měsíc listopad:

Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.

Pevně věřím, že v říjnu jsme se o takové učení pokoušeli a mám naději i pro ty dny listopadové.

**Hezké čtení celého dopisu
Matěj Opočenský**

Volba staršovstva

23. 11. 2014 budeme volit staršovstvo. Za prvé vás na tuto volbu chci pozvat. **PŘIJĎTE!** A za druhé **NOMINUJTE** své **KANDIDÁTY!** Skoro z jedné poloviny se staršovstvo obmění. Čtyři z desíti současných již znovu kandidovat nechtějí. Chtěl bych vás vybídnout k nominacím i ke kandidatuře. Stále ještě nejsou všechna místa na kandidátce obsazena. Také je možnost kandidovat jako 1. a 2. náhradník. Víím, že velký zájem není, že cítíte příliš dlouhý (6 let) a velký závazek a mnoho práce, ale není tomu tak úplně. Práce ve staršovstvu není zas až tak náročná a tíživá, myslím si, že se v ní dá najít mnoho povzbudivého. V plánování a v uskutečňování, v radě i v kritice, v přinášení nápadů – to vše má své místo a je klíčové pro chod sboru.

Chtěl bych vám připomenout povzbudivou a dobrou atmosféru z lednové **diskuze o budoucnosti sboru s Petrem Klápštěm**. O to se snažíme v menším měřítku každý měsíc na staršovstvu. Práce není málo, nebudu nic zastírat, ale je to práce poctivá a smysluplná, a když se dobře rozdělí, není takovým břemenem. Zároveň se snažíme o konstruktivní atmosféru a vůbec o atmosféru přátelskou. Zrovna tohle je typické pro stávající staršovstvo a já doufám, že to přeneseme i do toho nového.

Pojďte a nebojte! Přijďte, nominujte kandidáty! Jména můžete vkládat kdykoliv do krabice v hale u Veberů.

PS: Slavnostní slib staršovstva proběhne na 1. adventní neděli 30. 11. 2014

Matěj Opočenský

„Salár“ neboli finanční dar na chod sboru

Tak jako každý rok v tuto dobu, připomínáme, že někteří členové našeho sboru neposlali přes banku nebo nesložili hotově roční dar = salár, který se u každého výdělečného člena v naší církvi předpokládá. V loňském roce jsme měli v rozpočtu 300 000 Kč a vybrali jsme 289 220 Kč. V roce 2014 jsme na výročním sborovém shromáždění rozhodli navýšit v rozpočtu cílenou částku saláru na 310 000 Kč. Na celosborové diskusi jsme byli konfrontováni s faktem, že pokud chceme zachovat současné fungování sboru, musíme postupně zvyšovat i finanční obětavost. Toto navýšení se děje na základě změny vztahů státu a církvi v otázce financování.

Do konce měsíce září jsme obdrželi jenom 153 720 Kč. Již 13 členů sboru platí salár v pravidelných měsíčních splátkách a zde tedy můžeme očekávat další část příjmu. Podle počtu dosud placených salárů 40 by mělo ještě platit 30-40 „salárníků“ (jednotlivci nebo rodiny). Dosud zvýšilo salár 13 plátců.

Můžete platit hotově při shromáždění nebo složenkou či převodem ze svého účtu. Číslo našeho účtu u České spořitelny je 0280963329/0800.

Všem, kteří již zaplatili nebo zaplatí, patří velké díky.

Zde uvádíme, na jaké účely jsou peníze vybírány:

- Provoz sboru: energie (cca 70 000 Kč), nájem (cca 70 000 Kč), kancelářské potřeby, telefon + internet atd.
- Odvody na faráře cca 78 000 Kč a repartice 19650 Kč a 9700 Kč (příspěvek na chod celé církve a seniorátu)
- Příspěvek Středisku pro zrakově postižené 20 000 Kč.

Celkový návrh rozpočtu na rok 2014 na vyžádání u faráře, stejně tak i variabilní symbol
Emil Veber, Matěj Opočenský

Zápis ze schůze staršovstva dne 9. 10. 2014

PREZENTACE SCHODOLEZU

Předvedl p. Dobeš. Přístroj se nám líbil, nicméně stojí 152 000 Kč: nastala diskuse, kde bychom je vzali. Příspěvek, grant na kompenzační pomůcky? Jeronýmova jednota? Investici by mělo schválit sborové shromáždění; nemusíme čekat na řádné shromáždění v příštím roce, zařadíme schodolez jako jeden bod listopadového volebního shromáždění. **Informace o předváděném schodolezu jsou na zadní straně programu.**

ZKOUŠKY PĚVECKÉHO ALIKVOTNÍHO SBORU SPEKTRUM

Spektrum má zájem o to, mít v pondělí večer v našich prostorách 2h zkoušky (plus občas ve čtvrtek). Nabízejí 200 Kč za zkoušku. Dohodli jsme se, že pokud jich bude víc než deset, měli by platit tak, aby to vyšlo 20 Kč na osobu. Dohodli jsme se, že jejich akce akceptujeme na zkoušku do konce prosince.

FINANČNÍ ZPRÁVA

- K 30. září byly vybrány tyto prostředky: saláry – 153 750 Kč, sbírky – 41 184 Kč, dary členů – 19 700 Kč, ostatní – 20 500 Kč.
- 56 000 Kč ztráta sbor, 90 000 Kč byt zisk, celkem plus 34 000 Kč.

REFLEXE UPLYNULÝCH AKCÍ

- 20. 9. – Zažít město jinak – poznamenáno deštivým počasím. Návrh Tomáše Vokatého: měli bychom se víc zapojit do programu (tedy i přispět dobrovolníky), propojit se víc s katolíky. Michal Otřisal: je to zajímavá událost, ale jen pro několik fajnšmekrů. Tedy: nedalo by se to nějak otevřít – zvětšit? Tomáš Vokatý: z Vršovic všichni chodí do Krymské, protože to je velká akce. Bylo by dobré zapojit ČSCH a uspořádat Zažít město v prostoru mezi kostely (Moskevská)
- Křty: 21. 9. Fišerovi, 28. 9. Sedláčkovi (dvojčata), 19. 10. Mirka Humlová.
- 2. 10. – Bazárek + vernisáž + koncert: přišlo dost lidí „zvenku“, akce byla vydařená. Zbylé oblečení z Bazárku si částečně odvezli z Naděje pro bezdomovce, částečně určeno pro rodinu, která bydlí v chráněném bydlení na statku ve Vlčkovcích.
- 5. 10. večer – ekumenické bohoslužby u sv. Václava ve Vršovcích, kázal Matěj Opočenský. Vydařené, bude se v nich pokračovat. Vznikla nabídka, jestli bychom se nechtěli účastnit „mikulášské“ pro děti u sv. Mikuláše. Další nápad: více propojit informovanost o akcích vršovických sborů a farností ČCE, ČSCH a ŘKC, nabízet možnost účastnit se (přes jednotlivé tiskoviny všech tří církví)

CELOCÍRKEVNÍ AGENDA

- Změny církevního zřízení – podklady a výklad Matěj Opočenský:
  1. Rozšíření pravomoci SR pro ukončení zaměstnaneckého poměru.
  2. Soustava ordinované služby v ČCE.
- Pokračování diskuse o samofinancování. Procentuální poměr – 25 % na diakonické a rozvojové projekty – 8-0-0. (Jedná se o zachování kontinuity s hlasováním z posledního VSS, kde se sbor rozhodl pro variantu, která peníze od státu rozdělovala na dvě poloviny. Varianta 25 % se k tomuto našemu rozhodnutí ze všech nyní nabízených variant blíží nejvíce.) Míra úspor po 30 letech: schválena pomalejší varianta.
- Diskuse o eventuálních kandidátech do synodní rady.

SBÍRKY

- Proběhly tyto sbírky: 1840 Kč – na Evangelickou akademii, 1770 Kč – na oslavy 600. výročí vysluhování VP podobojí
- Probíhá věcná sbírka na potravinovou banku – odsouhlaseno 8-0-0.

RÚZNÉ

- Budeme dál propagovat v ohláškách služby v kuchyni.
- Taizé – kdo bude sborový koordinátor? Jsme schopni poskytnout prostory pro poutníky?

Zapsal Tomáš Hrubý

Setkání

Díky vstřícnosti místního sboru ČCE se mohlo v Praze – Vršovcích konat pravidelné víkendové setkání zrakově postižených a jejich přátel. Poslední říjnový víkend se do Vršovíc sjelo více než 20 účastníků z různých míst republiky. Nejvíce samozřejmě z Prahy a blízkého okolí, ale také z Hradce Králové, Nového Města nad Metují, Třebíče, Jihlavy či Brna.

I tentokrát probíhal program podle zaběhnutého schématu.

Páteční úvodní pobožnost připravil Pavel Hanych, t.č. vikář ve sboru Praze-Braníku.

Jan Křtitel a Ježíš – to bylo hlavní téma sobotního biblického výkladu. Jím nás, především na základě Matoušova evangelia, provedl br. farář Ondřej Kolář z Kobylis. Prostor byl dán i dotazům a diskuzi a tak vyhrazený dopolední čas uběhl velice rychle.

Odpoledne jsme se potom společně vydali do Národního technického muzea na Letnou, kde byla pro nás připravena speciální trasa s výkladem i možností hmatové prohlídky některých exponátů. Svezli jsme se také vláčkem taženým unikátní replikou parní lokomotivy.

Den jsme pak zakončili poslechem vokálních i instrumentálních skladeb Adama Michny z Otradovic a některých španělských autorů v podání hudební skupiny Musica pro Sancta Cecilia. Jsme vděční, že i oni přijali naše pozvání a byli ochotni připravit program pro naši nevelkou skupinu.

Ale nejen vzděláním (byť duchovním) a kulturou živ je člověk, a tak naše velké díky patří vršovickému sboru a jeho členům, kteří nám nejen propůjčili svoje prostory, ale vzorně a laskavě se starali i o naše žaludky a další potřeby.

Takže přijměte náš dík. Bylo nám u vás a s vámi dobře.

Za sebe i ostatní účastníky setkání Jana Červeňáková

Část dopisu Honzy Orta z jeho pobytu na Slovensku

Ahoj drazí, předrazí, mám se výborně. Sedím na verandě rodinného domu v Nižném Komárniku. Jak jsem se sem dostal? Inu, usaďte se, čtěte, cesta to byla strastiplná. Ne tolik. Dny se mi už překrývají, tak rovnou po tématech, událostech.

Bydlení

Přestěhoval jsem se, bydlím v samostatném domečku. Byla to kůlna s harampádím, Romům mě ale bylo líto, že bydlím až na kopci, v zimě a bez elektriny, tak mi kůlničku vyklidili. Je to hezky zateplené dřevěné staveníčko, mám tam křeslo, elektrinu, kamínka, postel, skříň, okno a věšák. Jako dekoraci nefunkční televizi. Sídlím teď tedy na zahradě rodinného domu. Věvodí mu Rom, kterému budu pro přehlednost říkat Pišta (shodou okolností se mu tak přezdívá). Už dříve jsem se s ním domlouval, že by mě tam nechal bydlet. Pak si to ale rozmyslel

a řekl, že to nepůjde. Skoro jsem se smířil s tím, že zůstanu celý rok u gádže na kopci a nechám si tam zapojit elektrinu (500 euro). V hospodě jsem se však jen tak mimochodem zmínil, že mi v noci byla zima, a do večera se to rozneslo po celé vesnici. Dozvěděl se to i Pišta, kterého to obměkčilo, a druhý den už jsme kůlnu společnými silami vyklidili. Ještě jsem sehnal dvě roury na komín a teď už třetí den krásně bydlím. Ještě sehnat dřevo na zimu. Zpráva o novém bydlení „toho gádže z Prahy“ se rychle roznesla. „Jak se ti bydlí? Nemáš tam zimu?“ ptali se mě dnes Romové ve vedlejší vesnici, které jsem nikdy předtím neviděl. Bydlí se mi výborně, děkuju, teplo je, jen trochu nížkej strop. Jsem teď daleko víc v kontaktu s nimi, neustále mě přes zahradu volají na kafe, na jídlo, na pivo. Prý mi tam chybí jenom ženská. „Ale já mám přítelkyni v Praze“, „to nevádí seženeme ti nějakou na rok, tvoje se o tom nedozví“. Vtípky, vtípky.

Naučil jsem se smát místním vtípkům, i je sám produkovat (dokonce se jim někteří i smějí). Základ úspěchu. Nejčastější jsou vtípky na adresu Budíka, mého kamaráda turistu. Všichni ho tu mají rádi, ale vnímanej je jako nepoužitelný chlap, nepraktický v manuálních činnostech, největší „exotos“ a zároveň vtípaček, kterej si dělá srandu sám ze sebe.

Kostel

V kostele jsme byli jako zástupci romské komunity jen já a dva malí kluci – ministranti. Celkem v kostele třicet lidí, převážně staré babičky. Řeckokatolická bohoslužba v rusínštině, kázání jsem ale rozuměl. Problém mi dělalo vstávání-sedání-klekání, křížoval jsem se nejspíš špatně a v nesprávných chvílích, sedl jsem si ale dozadu, abych na sebe svou neznaností moc neupozorňoval. Viděl tak na mě jen farář – otec Martin a romští kluci ministranti. Ti si na mě ukazovali a pobaveně se smáli. Zasedací pořádek striktní, vepředu v lavicích pouze ženy, vzadu v bočních lavicích u vchodu muži (z mužů jsem do kostela přišel jako první, naštěstí jsem se ale trefil). Vepředu v bočních seděl na jedné straně kostelník a na druhé elektrikář. oba se podíleli na hladkém chodu bohoslužby po technické stránce. Otec Martin byl moc milej, po bohoslužbách za mnou hned přišel, dal mi bombón a pozval mě (někdy do budoucna) na faru. Místní Romové ho mají moc rádi, prý mezi ně dost chodí.

Práce

Snažím se zapojit do pracovního režimu vesnice. S klukama jezdím traktorem na dřevo. Když si tu někdo objedná v lese dřevo, většinou naběhne parta romskejch kluků (cca mýho věku) a jedou nakládat. Dobrovolně nebo za flašku. Vedle toho všichni chodí na aktivační práce, do toho bych se chtěl zapojit taky, ale starostka je teď na operaci, tak se nedělá. Minulý týden jsem s ní prohodil pár slov, neměla moc času, ale tvářila se vlídně, můžu tu být, ve čtvrtek k ní jdu a snad si popovídáme víc.

Denní režim

Je určován (alespoň pro Romy, se kterými se stýkám) otevírací dobou hospody. To je zásadní místo setkávání zejména Romů. Gádžové jsou dost zalezlí doma a zatím jsem s nima moc v kontaktu nebyl. Hospoda zavírá v šest, to už je ve vesnici úplná tma. Někdy

v půl deváté začíná telenovela Feriha, tu sledují patrně všechny místní ženy a ostatní ví, že je nemají rušit. Díky téhle extrémně nudné telenovele (některé mě vážně baví) jsme se nemohli s jedním klukem dodávat na zápas Liverpool – Real Madrid. Viděli jsme jen první poločas (0:3). Později se ale ukázalo, že další góly už nepadly.

Dnes jsem vstal v půl deváté, vsichni se mi smáli, že tak vyspávám. Při vyklizení kůlny jsme narazili na několik párů lyží. V Komárniku je vlek a v zimě se tu prý lyžuje ostošest. Včera jsme s klukama hráli volejbal. Výborný volejbalisti, prý se dostali do finále okresního turnaje, prý by vyhráli i finále, kdyby se tak neopili. Těší se na léto na hříby.

Demonstrativa a další

Supr. Kadava, kodava, kakava, kolava, kalava, okoj, akaj, ake, okarig, kodoj, kadaj, kadi, kodi, koda, kada, kaja, koja. Sleduju to, zatím nic nenahrávám, mám pocit, že bych zatím diktafonem všechny vystrašil. Pomalu se začínám vyznávat v příbuzenských vztazích, dnes mě jeden chlápek provedl po Romech v sousední vesnici, tak se to hezky provazuje.

Dneska jedeme na práci do lomu, ještě u mě položím koberec a přibiju práh, ať mi tam netáhne. V noci mi po střeše furt běhaly kočky a divoče mňoukaly, tak jsem se moc nevyspal.

Svítl sluníčko, tak mě Pišta zavolal na verandu, že tu chytím wifi, a tak jsem se sem dostal. Jsem moc spokojenej, kdykoliv se stavte.

Zdravím všechých, h:*

Jeden den v Hanoji

Ahoj vsichni, Matěj mě požádal, abych napsala, jak vypadá můj den v Hanoji. Tak tedy.

Bydlím na koleji, v pokoji 105. Bydlíme po třech, což je fajn. Bydlíme totiž na koleji pro cizince. Na kolejích pro Vietnamce bydlí 12 lidí v jedné místnosti (ta místnost je stejně maličká jako náš pokoj pro tři lidi). Školu máme od pondělí do čtvrtka od osmi do dvanácti. Zbytek času se věnujeme studiu a pití pivíčka a vietnamštině v praxi:).

Naše kolej je od školy tak dvě minuty pěšky, tak nemusíme vstávat brzo. Ale stejně brzo vstáváme, jelikož každé ráno nám pod okny driblují sportuchtiví Vietnamci (tak od šesti od rána:). Ve škole se nám střídají dva učitelé, učitelka a učitel. Učitelka je o něco zábavnější, ale učitel je taky fajn:). Chodím do třídy s pokročilou znalostí vietnamštiny. Naše třída má kolem 12 studentů, většina je z Ruska. Pár spolužáků je z Ukrajiny a jeden kluk je z Francie a pak jsme tu dvě Češky.

Na koleji nemáme nic, od internetu po ledničku. Na internet a na jídlo chodíme ven. Obojí se to tu dá pořídit dost levně, jídla jsou plné ulice a internet je v každé kavárně, například oběd se dá koupit za 20 tis. vietnamských songů, to je asi 20 Kč (ale je to různé, když jdete do centra, je to o dost dražší).

V Hanoji se na rozdíl od Saigonu moc nemluví anglicky, což je na jednu stranu výhoda, na druhou to přináší víc komplikací a všechno je tak nějak složitější. Všechno zabere víc času, než byste očekávali.

Po škole chodíme do místního parku nedaleko naší školy. Platí se v něm 4 Kč vstup. Když tam ale jdete sportovat (to znamená, máte-li na sobě aspoň trochu sportovní oblečení), platit nemusíte. Chodí tam celkem dost lidí, a to hlavně ráno a večer, dějí se tam všemožné aktivity, ženy cvičí hromadně aerobik, muži chytají na jezeře ryby, chodí se tam běhat, chodit pozadu, chodit a u toho zvláště mávat rukama, jezdit na kole nebo se tu učí klasické tance. Nebo tu prostě sedíte na lavičce jen tak a nic neděláte a pijete třeba čaj a povídáte si.

Večer chodíme na pivíčko do města. Jedeme buď na motorce nebo na kole nebo busem. Autobus tu stojí sedm korun a nedá se jezdit na černo. Ve Vietnamu je vysoká umělá zaměstnanost, a tak v každém autobuse krom řidiče jezdí ještě jeden člověk, který prodává jízdenky a zároveň je něco jako revizor. Pivo ve městě stojí od pěti do 120 korun. Pět korun stojí to nejlevnější vietnamské, tzv. bia hoi, má menší procento alkoholu než to české a prodává se po třetinkách. 120 Kč stojí piva dovezená (např. Guinness).

Po pivíčku jedeme domů, brána kolejí se oficiálně zavírá o půlnoci, ale přijít můžeme i později. Pak jdeme spát. Ráno vstaneme a začíná další den v Hanoji.

Iveta Dufková

Senioři píší Wikipedii

WIKIPEDIE
Otevřená encyklopedie

Wikipedii asi znáte, je to největší internetová encyklopedie všech dob, která je zdarma a bez reklam dostupná všem. Jenom česká verze má přes 300 tisíc článků, tedy mnohem víc než měl svého času například Ottův slovník naučný. Wikipedii přitom píší její čtenáři – tedy lidé jako vy. To s sebou sice nese riziko, že tam někdo z neznalosti (či dokonce záměrně) přidá nějakou hloupost, na druhou stranu je velké množství přispěvatelů zárukou, že každou změnu někdo zkontroluje, a většina chyb je tak hned odhalena a opravena. Počet dobrovolníků, kteří Wikipedii tvoří, je tedy klíčový pro udržení a zvyšování její kvality. Přitom velkou většinu ze současných „wikipedistů“ tvoří mladí muži do 30 let. Program „Senioři píší Wikipedii“, který zaštitil prof. Jan Sokol, se toto snaží změnit.

Na třech místech v Praze pořádáme zdarma každý týden pravidelné kurzy psaní Wikipedie určené pro seniory (přidat se ale může každý, věk nehraje roli). Nutná je jen základní znalost počítače a internetu. Pokud byste se chtěli zapojit, napište nám e-mail na adresu seniori@wikimedia.cz nebo navštivte naše stránky <http://seniori.wikimedia.cz>, kde najdete i aktuální rozpis kurzů.

Česká Wikipedie má čtenost asi 3 miliony zobrazených stránek denně a je to první zdroj informací především pro žáky a studenty. Ať se nám to líbí nebo ne, kvalita Wikipedie dnes výrazně ovlivňuje jejich vzdělanost. Myslím si, že zapojení seniorů do psaní Wikipedie je příležitostí ke sdílení jejich celoživotních zkušeností a znalostí (ať už jde o odborné vzdělání nebo koníčky a záliby) se všemi ostatními, především s mladší generací. Přispět svou troškou můžeme každý.

Vojtěch Veselý, lektor kurzů

Autonomie nebo lidská důstojnost? (1)

Je jistě mimo pochybnost, že – nejpozději od dob Kantových – kultura Západu uznává za jednu ze svých nejvyšších hodnot autonomii jedince. Jedná se o výsledek bouřlivého novověkého procesu sekularizace, utváření tržní ekonomiky a občanské společnosti, v němž byla autonomie vyzdvížena jako politický, ekonomický i etický ideál, „kypřící“ půdu pro vzrůstající sebevědomí moderního člověka. „Být nezávislým“ začalo být bráno jako předpoklad pro realizaci individuální lidské svobody...

Esenciální atributy lidství

Podle mého soudu však další historický vývoj Západu (a obzvláště naše současnost) ukázal, že **etické pozice, absolutizující princip individuální autonomie, jsou nadále neudržitelné**, byť jsou stále oblíbenými ekonomicko-politickými slogany (zejména soudobého neoliberalismu). Názor, privilegující lidskou autonomii, vychází z konceptu izolovaného člověka – suveréna, který teprve sekundárně, na základě vlastního (rozumového) uvážení, vstupuje do vztahů ke světu a k druhým lidem; pozorné studium starořeckých, křesťanských a osvěcenských kořenů západní kultury, stejně jako pozorné studium současných společenských procesů, nám však říkají něco jiného: **absolutním principem naší kultury je a musí být lidská důstojnost!** Ano, právě v ní jsou si všechny lidské bytosti nezpochybnitelně rovny; **zatímco důstojnost patří totiž bez jakýchkoli rozdílů všem stejně, schopnost autonomie je ve společnosti rozdělena nestejně (což má své příčiny ekonomické, sociální, politické, kulturní, ale i biologické, medicínské a další).** Jinak řečeno, ztráta nebo nepřítomnost faktické autonomie nesmí znamenat ztrátu nebo nepřítomnost důstojnosti! Zdá se mi, že tento fakt by měl být imperativem pro každého z nás, ať pracujeme v jakékoli profesi a ať jsme jakékoli politické příslušnosti, náboženského vyznání, sociálního postavení či barvy pleti...

Vynikající norští autoři Henriksen a Vetlesen nedávno v krásné knize „Blízké a vzdálené“ upozornili, že **esenciálními rysy lidské bytosti** se ukazuje být něco zcela jiného, než autonomie (což si namlouvá zpupný Západ posledních staletí); podle jejich názoru to jsou:

- **křehkost,**
- **zranitelnost,**
- **závislost,**
- **smrtelnost.**

Zmíněné substanciální rysy lidství – podle autorů – „**nejsou výsledkem naší vlastní volby, takže je vlastně nikdy nemůžeme ani volbou odmítnout. Naopak: naše volby a hodnocení se odehrávají ve světě naší zranitelnosti a závislosti, jež jsme dostali do vínku.**“

Žijeme v době, v níž seepochopení mnoha našich spoluobčanů začíná u nich samých a tam i končí. Žijeme v době, v níž se tvrdě prosazuje trend, maximálně zdůrazňující prioritu „vysvobození“ jedince z „pout“, která jej „svazují“, ze všech možných závazků, souvislostí a kontextů, v nichž se odehrává jeho život. Jsem však přesvědčen, že takovýto „antikontextualismus“ postrádá jakéhokoli oprávnění. Každý z nás nutně žije v **propojení s druhými a z tohoto propojení**, což má závažné důsledky pro vymezení vztahu mezi naší svobodou a odpovědností!

Petr Nesvadba

Recept

Kterak zpracovat jablka od Jelínků aneb podzimní zdravé zahřátí

Tak jsme jednou takhle přišli na biblickou hodinu k Radovým a čekalo tam na nás opět množství netradičních dobrot po kterých jsme se olizovali... Všechno bylo z jablek, o kterých Renata říkala, že si je přinesla ze sboru od Jelínkových a tudíž jsou „bio“, resp. nebála se použít z nich i slupky na čaj. Jak na to tedy:

Jablečný dezert

Jablka oloupeme a vykrájíme, nakrájíme na tenčí plátky a vyrovnáme, resp. napěchujeme je do vymazaného pekáčku, přidáme rozinky, příp. semínka, oříšky apod. a posypeme drobenkou z tuku (másko nebo Hera), cukru a jemných ovesných vloček, nezapomeneme na skořici. Pak pečeme – nejdříve na 200 stupňů, pak na 160 stupňů, celkem asi hodinu – jablka musí hodně změkknout. Po vyndání z trouby ihned sníme :-)) Tedy, teplé to bylo výborné a prý je to dobré i studené, ale toho se tento pekáček nedočkal...

Čaj z jablečných slupek, skořice atd.

Slupky z jablek svaříme s mletou skořicí, do hotového čaje přidáme citron a med a je to fakt dobrota, přitom zdravá a v zimních večerech krásně zahřeje.

Sepsala Lenka Vokatá se svolením Renaty Radové

PROSBA:

Mám jednu prosbu na všechny, kdo pečou a vaří a rádi se s námi podělí o osvědčené recepty, aby mi je psali a posílali nejlépe na e-mail: lenka.vokata@seznam.cz Díky Lenka!

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vršovice, Tulská 1
Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,
<http://vrsovice.evangnet.cz>; <http://www.facebook.com/cce.vrsovice>
Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo
Návrh obálky: O. Rada, T. Vokatý; Korektury: T. Hrubý; Odpovědný redaktor: M. Opočenský;
Náklady na jeden výtisk: 11,50 Kč, poštovné 13,80 Kč

Program

listopad a prosinec 2014

Na neděli Děkuvzdání jsme zahájili sbírku potravin pro potravinovou banku. Potraviny chceme z části použít také na vaření polévky pro bezdomovce. Ta je naplánovaná na 25. 11.(vaření) a 26. 11. (rozdávání). Sbirka je vypsána do konce roku.

13.11.2014	čtvrtek	14.00	setkání seniorů	Alena Štěpánová
13.11.2014	čtvrtek	20.00	schůze staršovstva	
14.-16.11. 2014			seniorátní dny mládeže	Dobříš
16.11.2014	neděle	9.30	bohoslužby	
18.11.2014	úterý	20.00	setkání střední generace	U Radů
23.11.2014	neděle	9.30	bohoslužby s voleb. shromážděním, na programu je volba staršovstva	káže Matěj Opočenský
25.11.2014	úterý	16.00	vaření polévky	sbor
26.11.2014	středa	18.00	rozdávání polévky pro bezdomovce	Hl. nádraží
Od 30.11. do 20.12. nacvičování na vánoční hru, během nedělký.				
30.11.2014	neděle	9.30	1. adventní neděle bohoslužby s VP a se slavnostním slibem nového staršovstva	káže Matěj Opočenský
7.12.2014	neděle	9.30	2. adv. neděle bohoslužby	káže Petr Pokorný
11.12.2014	čtvrtek	14.00	setkání seniorů	
11.12.2014	čtvrtek	14.00	Schůze staršovstva	
14.12.2014	neděle	9.30	3. adv. neděle bohoslužby	Matěj Opočenský
16.12.2014	úterý	20.00	setkání střední generace	U Radů
20.12.2014	sobota		generálka vánoční hry	
21.12.2014	neděle	9.30	4. adv. n. bohoslužby s vánoční hrou	Matěj Opočenský
24.12.2014	středa		bohoslužby	nejspíše na Vinohradech
25.12.2014	čtvrtek	9.30	bohoslužby	Matěj Opočenský
28.12.2014	neděle	9.30	bohoslužby	Matěj Opočenský

Pravidelná setkání v týdnu

úterý	16.30	biblická hodina pro děti
od října	19.30	schůzky mládeže
3. úterý v měsíci	20.00	biblická hodina pro střední generaci – po rodinách
středa	15.30	biblická hodina
	16.45	maminky s dětmi
2. čtvrtek v měsíci	14.00	schůzka seniorů
	20.00	pravidelná schůze staršovstva
pátek před bohosl. s dětmi	16:00	setkání dětí různého věku

SCHODOLEZ LIFTKAR PT OUTDOOR 120/150

Suterén, přízemí, první patro, zahrada – se schodolezem se můžete dostat všude. A je toho více: můžete jít k lékaři, na poštu, jet autem na návštěvu přátel nebo příbuzných, cestovat letadlem nebo vlakem, jít do divadla nebo na výstavu – to vše se stane nyní snadnějším.

Výkonná baterie, mobilní nabíječka (je k dispozici jako doplněk) a rychlá výměna baterie zajistí, že schodolez je kdykoliv připraven k akci.

Pro LIFTKAR PT Outdoor je snadné manévrovat hladce a bezpečně přes schody, svahy a na hrbolatém terénu mimo domov. Tento model je k dispozici pro osoby do 120 kg nebo 150 kg. Se schodolezem je možné pohybovat se uvolněně, vzpřímeně a bez namáhání zad.

Bezpečně kdykoliv a kdekoliv

Výkonný brzdový systém uvnitř kol je aktivován, pokud je schodolez hodně nakloněn. To zabraňuje samovolnému pohybu schodolezu na svazích nebo rampách. Přepínání mezi jednotlivými kroky a plynulým chodem lze provádět i během jízdy.

Ideální pro cestování

LIFTKAR PT Outdoor je lehký, snadno rozložitelný na 3 části a stejně snadno sestavitelný. Může být během okamžiku uložen do kufru auta, je ideální pro cestování letadlem nebo vlakem.

